

ПРИМЉЕНО		16 MAR 2016	
Организација	Број	Примљено	Број
014 06	11100-10/5		

/5

Београдски центар за безбедносну политику

**Програмски извештај о спровођењу пројекта
„Јачање спољног надзора у спровођењу
антикорупцијске стратегије“**

за Агенцију за борбу против корупције

Број уговора	Бр. 014-011-00-0010/15/16 од 13. јула 2014. године
Организација	Београдски центар за безбедносну политику
Временски период	14. јул 2015. – 15. фебруар 2016. године
Партнери у пројекту	Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије Балканска истраживачка мрежа: Србија
Координатор пројекта	Саша Ђорђевић

Београд, март 2015.

Садржај

Резиме	3
Опис активности	4
1. Мониторинг и анализа реализације мера из друге групе области Стратегије	4
2. Указивање на пропусте у спровођењу Стратегије	5
3. Провера ефекта до сада реализованих мера из друге групе области Стратегије и израда Алтернативног извештаја и инфографика	6
4. Јавно представљање Алтернативног извештаја	7
Значај спроводених активности	8
Листа анекса	8

Резиме

Београдски центар за безбедносну политику (БЦБП), Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца (УТС) и Балканска истраживачка мрежа: Србија (БИРН) су кроз пројекат „Јачање спољног надзора у спровођењу антикорупцијске стратегије“ успешно реализовали општи циљ пројекта. Јачањем спољног надзора над спровођењем Националне стратегије за борбу против корупције (у даљем тексту: Стратегија), БЦБП, УТС и БИРН су допринели стварању одговорнијег, транспарентнијег, ефикаснијег и усаглашеног рада три кључна актера у борби против корупције: полиције, тужилаштва и судства.

Алтернативним извештајем, као резултатом спољног надзора, извршена је процена, други пут за редом, реализације циљева из Акционог плана Стратегије појединачно, али су и предочене препоруке о томе како полиција, тужилаштво и судство могу да побољшају реализацију Акционог плана. У другом Алтернативном извештају, за разлику од првог, анализирана је област превенције корупције и анализирано је медијско извештавање о усвајању Стратегије.

Пројекат је реализован из пет повезаних група активности. Најпре је извршена припрема за спровођење предлога пројекта након чега је започео мониторинг спровођења Акционог плана антикорупцијске стратегије за области „Правосуђе“, „Полиција“, „Спровођење и надзор над спровођењем Стратегије“ и „Превенција корупције“.

Резултат мониторинга је објављивање другог Алтернативног извештаја и инфографика. Закључено је да није много тога учињено у сузбијању и превенцији корупције у Србији, иако су доносиоци одлука много обећавали приликом усвајања националне антикорупцијске стратегија пре две године. Не постоје одговарајући капацитети ни у полицији, ни у тужилаштву, а борба против корупције се користи у политичке сврхе, чему је допринео и некритички приступ медија. За бољу примену Акционог плана потребно је применити у пракси Закон о полицији, побољшати рад Високог савета судства и побољшати медијско извештавање о борби против корупције.

Речене поруке су имале запажен одјек у медијима а допреле су до огромног броја корисника друштвених мрежа. Алтернативни извештај био је тема укупно 23 медијске објаве, од чега је настало је 16 настало поводом конференције на којој је представљена публикација, док је још 7 настало кроз гостовања у програму регионалне телевизије Н1 (два пута у емисији Нови дан) и националне радио станице Радио Београд (цела емисија У средишту пажње посвећена Алтернативном извештају). На друштвеним мрежама било је скоро 50 објава које су досегле око 270000 људи.

Највише потешкоћа током спровођења пројекта постојале су током израде Листе посланичких питања јер су посланичка питања постављена само једном током реализације пројекта и то на његовом самом почетку, 30. јула 2015. године. Међутим, то није утицало на остварење циља пројекта јер се до народних посланика дошло током усвајања новог Закона о полицији крајем јануара 2016. године и током кампање на друштвеним мрежама.

Опис активности

Пројекат је реализован у пет фаза: (1) мониторинг и анализа реализације мера из друге групе области Стратегије; (2) указивање на пропусте у спровођењу Стратегије на месечном нивоу; (3) провера ефекта до сада реализованих мера из друге групе области Стратегије; (4) израда Алтернативног извештаја и инфографика; (5) јавно представљање Алтернативног извештаја.

Табела 1: Динамика реализације пројектних активности

Група активности	Јул	Авг	Сеп	Окт	Нов	Дец	Јан	Феб
1. Мониторинг и анализа реализације мера из друге групе области Стратегије								
2. Указивање на пропусте у спровођењу Стратегије								
3. Провера ефекта до сада реализованих мера из друге групе области Стратегије								
4. Израда Алтернативног извештаја и инфографика								
5. Јавно представљање Алтернативног извештаја								

1. Мониторинг и анализа реализације мера из друге групе области Стратегије

У првој фази пројекта извршена је припрема за спровођење пројекта и реализован је мониторинг примене мера из Акционог плана антикорупцијске стратегије.

На састанку који је одржан 24. јула 2016. године са представницима Агенције за борбу против корупције, на коме су испред пројектног тима присуствовали Саша Ђорђевић и Дуња Тасић из БЦБП-а, потврђена је листа активности и мера из Акционог плана антикорупцијске стратегије, чије спровођење је потребно пратити у другом кругу алтернативног извештавања (Анекс 1).

Након тога, током другог месеца спровођења пројекта, ажурирана је интернет база података као основа за комуникацију чланова пројектног тима. Израђен је план спровођења пројекта у коме је пописано следеће: (1) активности; (2) резултат; (3) планирани рок за реализацију активности; (4) ко је задужен да реализује активности; (5) додатни коментар. У плану су излистане обавезе које БЦБП има према Агенцији у смислу извештавања, заједно са роковима. Пописани су и главни производи пројекта. План је потврђен на састанку који је одржан 22. септембра 2016. године године на коме су присуствовали Саша Ђорђевић, Дуња Тасић и Владимир Ерцег из БЦБП-а, Марина Матић из УТС-а, и Тања Максић из БИРН-а (Анекс 2).

У трећем месецу спровођења пројекта (септембар) израђена су четири документа у којима су пописане мере и активности из Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције (Анекс 3). На основу тих докумената касније је израђен упитник за надлежне институције за спровођење Акционог плана антикорупцијске стратегије и за интервјуе. Такође, садржај тих докумената био је тема састанка (22. септембра 2014. године) пројектног тима.

Упитници за Агенцију за борбу против корупције, Министарство правде, Министарство унутрашњих послова, Високи савет судства, Врховни касациони суд, Владу Републике Србије, Савет за борбу против корупције и Народну скупштину Републике Србије у вези са спровођењем Акционог плана за спровођење Стратегије који су израђени за први круг алтернативног извештавања, искоришћени су и у другом кругу. Након тога, у четвртном месецу спровођења пројекта поменути институцијама послат је захтев за приступ информацијама од јавног значаја. Такође, израђена је и методологија за израду анализе медијског извештавања о Стратегије (Анекс 4).

2. Указивање на пропусте у спровођењу Стратегије

У другој фази пројекта указано је на пропусте у спровођењу антикорупцијске стратегије комуникацијом на друштвеним мрежама.

Информисање о пропустима у спровођењу антикорупцијске стратегије било је усмерено ка политичким одлучиоцима, народним посланицима, који имају налог на друштвеним мрежама. Са реализацијом активности кренуло се пре објављивања најаве (28. јануара 2016. године) о презентацији Алтернативног извештаја и у току усвајања Закона о полицији. У фокусу су били народни посланици, чланови Одбора за одбрану и унутрашње послове.

У последњој недељи јануара 2016. године текла је расправа у Народној скупштини Републике Србије о новом Закону о полицији. Пројектни тим искористио је ову прилику да предочи посланицима главне недостатке антикорупцијских мера које су предвиђене новим законом, али и Акционим планом за спровођење антикорупцијске стратегије. Такође, део пројектног тима

присуствовао је на расправи приликом усвајања новог Закона о полицији, а послати су и конкретни амандмани на Предлог закона.

Пројектни тим је предлогом пројекта планирао да проследи посланицима „Листу посланичких питања“ која је израђена. Међутим, о тим питањима се није расправљало. У периоду од 14. јула 2015. до 15. фебруара 2016. године посланичка питања су постављена само једном и то на почетку спровођења пројекта, односно 30. јула 2015. године.

3. Провера ефекта до сада реализованих мера из друге групе области и Стратегије и израда Алтернативног извештаја и инфографика

У трећој и четвртој фази пројекта извршена је процена учинка реализованих мера које су предвиђене Акционим планом антикорупцијске стратегије, те је израђен Алтернативни извештај.

Након добијених података од државних органа и података прикупљених путем интервјуа, започета је трећа фаза спровођења пројекта: провера ефекта до сада реализованих мера из друге групе области Стратегије. Такође, отпочето је и писање Алтернативног извештаја на основу анализе садржаја добијених података.

У трећој фази спровођења пројекта су налази са мониторинга преточени у Алтернативни извештај и инфографик. Алтернативни извештај је послат Агенцији за борбу против корупције 15. јануара 2016. године.

У Алтернативном извештају су представљена главна достигнућа, правне празнине и лоша законска решења која су настала као последица спровођења Стратегије, као и слабе тачке контролних и надзорних тела. У инфографику, на интерактиван и пријемчив начин представљена су обећања дата у тренутка усвајања антикорупцијске стратегије, садашњи резултати и препоруке за боље спровођење. Израда инфографика је предвиђена, пре свега, због јавности како би се на разумљив начин информисали о реализацији Стратегије.

У другом Алтернативном извештају извршена је процена реализације активности одговорних субјеката из Акционог плана антикорупцијске стратегије од 6. децембра 2014. (крај првог извештајног периода) до 15. јануара 2016. године. У обзир је узето и усвајање новог Закона о полицији без обзира на чињеницу да је до усвајања дошло после 15. јануара 2016.

Извештај је сачињен из пет одељака у којима је извршена процена реализације антикорупцијских циљева и дат табеларни преглед са коментарима о спровођењу мера и активности из акционог плана. На почетку сваког одељка предочене су препоруке за побољшање примене акционог

плана. Процена реализације акционог плана антикорупцијске стратегије за област „Препоруке“ није извршена с обзиром да мере активности за ову област нису планиране, док је за област „Спровођење и надзор над спровођењем стратегије“ предочен коментар с обзиром да није било великих промена у односу на претходни извештајни период.

Новина у односу на први алтернативни извештај је анализа садржаја писаних медија која може да послужи као једна од референтних тачака у процени испуњености ефеката документа, односно у процени иницијално дефинисаних, а медијски посредованих, приоритета, планова и обећања. У извештају нису цитирана појединачна мишљења представника органа државне управе због чувања анонимности.

4. Јавно предст ављање Алт ернат ивног извешт аја

Главни налази мапирања и надгледања одговорних за сузбијање корупције представљени су 4. фебруара 2016. године на округлом столу у Медија центру у Београду, чиме је и завршена пета фаза пројекта.

На скупу је било више од 40 учесника из различитих институција: Министарство унутрашњих послова, Министарство правде, Агенција за борбу против корупције, и представници медија, организација цивилног друштва, међународних организација и амбасада у Републици Србији (Анекс 5).

На скупу је закључено да је потребно повећати капацитете полиције и тужилаштва за спровођење националне антикорупцијске стратегије, те да се слабо спроводи Акциони план за спровођење антикорупцијске стратегије за области правосуђе, полиција, превенција корупције и спровођење и надзор над спровођењем стратегије.

Главне поруке са скупа изазвале су запажен одјек у медијима а допреле су до огромног броја корисника друштвених мрежа. Алтернативни извештај био је тема укупно 23 медијске објаве, од чега је настало је 16 настало поводом конференције на којој је представљена публикација, док је још 7 настало кроз гостовања у програму регионалне телевизије Н1 (два пута у емисији Нови дан) и националне радио станице Радио Београд (цела емисија У средишту пажње посвећена Алтернативном извештају). Поред овим медија, о главним налазима мониторинга извештавали су и све три новинске агенције Танјуг, Бета, Фонет, као и дневне новине Данас и Belgrade Insight, као и медијски портали РТС, Актер, Куир, Нова економија, Васељенска, Бум 93, и Репортер (Анекс 6).

На друштвеним мрежама било је скоро 50 објава које су досегле око 270000 људи (Табела 2). На Facebook налогу bezbednost.org укупно било је укупно пет објава које је видело 254429 корисника

(од чега је 11033 органска видљивост, а 243396 плаћено оглашавање). Објаве су изазвале укупно 1840 лајкова, коментара и дељења, а 1229 пута су корисници кликнули на садржај. Током догађаја је било укупно 43 објаве на Twitter налогу bezbednost.org које су изазвале укупно 217 интеракција (ретвита, фејворита и сл.). Укупно је 14105 корисника ове друштвене мреже видело објаве са bezbednost.org налога које су се односиле на Алтернативни извештај. На сајту bezbednost.org било је три објаве у вези са Алтернативним извештајем које је прочитало укупно 765 посетилаца, а публикација је преузета 192 пута.

Табела 2: Outreach статистика

Мрежа	Објава	Интеракција	Досег
Facebook	5	1229	254429
Twitter	43	217	14105

Значај спроводених активности

Алтернативни извештај, који су израдили БЦБП, УТС и БИРН, омогућио је државним институцијама, пре свега Министарству правде и Министарству унутрашњих послова, да на једном месту сазнају процену реализације Акционог плана антикорупцијске стратегије и проблеме у спровођењу које су идентификовали независни посматрачи. Истовремено, Алтернативни извештај је послужио политичким одлучиоцима као подсетник на обећања која су дата пре две године.

Алтернативни извештај биће им од посебне важности за даље спровођење Акционог плана антикорупцијске стратегије, али и Акционог плана за Поглавље 23 и Поглавље 24. На основу извештаја, Агенција за борбу против корупције моћи ће да боље процени степен и квалитет реализације Акционог плана за борбу против корупције. Најзад, представници Делегације Европске уније у Србији и Европске комисије моћи ће на основу сва извештаја процене спроводљивост Акционог плана антикорупцијске стратегије и утицај на борбу против корупције у Србији.

Листа анекса

Анекс 1 – Преглед активности и мера које је потребно пратити

Анекс 2 – Акциони план за спровођење пројекта

Анекс 3 – Листа мера и активности из Акционог плана антикорупцијске стратегије

Анекс 4 – Методологија за израду медијског извештавања

Анекс 5 – Списак присутних на скупу у Медија центру 4. фебруара 2016.

Анекс 6 – Листа медијских објава у вези са презентацијом Алтернативног извештаја